

Egy katona visszaemlékezése 1956-ra

Hevesi János István története alapján

Készítette: Hevesi Leila Dominika 8. osztály

Iskola: Makói József Attila Gimnázium

Felkészítő tanár: Sipos Jenőné

A történet, amiről írok, az apai nagyapámmal történt, amikor 21 éves volt még 1956-ban. Négy évvel ezelőtt mesélt nekem minderről, jóval halála előtt, Kisújszálláson egy laktanyában teljesítette utolsó szolgálati évét, igencsak messze a családjától, akik otthonukban maradtak Mezőhegyesen.

Egy napon, hajnalban, teljesen váratlanul orosz tankok vették körül őket. Nagyapám elmondása szerint meglehetősen rémisztő volt a helyzet, mindnyájuk gondolatai nehézkesek voltak az ijedségtől. Mivel az orosz túlerő túl nagy volt, kénytelenek voltak megadni magukat. Miközben az ellenségeik átkutatták a tanyát és elvittek minden fegyvert és értéket minden magyar katonára sápadt volt a szégyentől és a félelemtől. A teljes megbotráncolás kifejezése ült ki rájuk mikor a pincehelyiségben lévő cellák felé vezették őket. Felháborítónak, sőt vérlázítónak tartották, hogy a saját bázisukon tartják őket fogva.

Pár órával az után, hogy bezárták őket, már nem leltek semmi érdekesre az oroszok, ezért valamennyien tovább álltak, kivéve három alacsonyabb rangú katonát, akik azt az utasítást kapták, hogy őrizzék a foglyokat. Mindezen eseményeket nagyapámék úgy figyelték végig, hogy arcukra az unott közöny kifejezését erőltették, pedig belülről majd szétfeszítette őket, a harag és a kétségbeesés érdekes elegye.

Az elkövetkező három napban a magyar katonák hol buzgón azt állították, hogy semmi sincs veszve, kiszabadulnak és haza jutnak, hol teljesen hatalmába kerítette őket a csüggedtség és a reményvesztettség. Az előbbi esetben igazán hangosak voltak. Jóízűen fogyasztották a fogva tartóik által felszolgált ételt, amit a legnagyobb jóindulattal sem lehetett ízletesnek nevezni vagy éppen nagy hanggal hahotáztak különböző vicceken, amiket egymásnak meséltek. Az utóbbi esetben azonban síri csendben, magukban fordulva meredtek a magasan nyíló ablakokra és az ennivalót is leginkább megtagadták.

De a harmadik nap estéjén olyasmi történt, amiről nem is álmodhattak. Az orosz katonák minden előjel nélkül kinyitották a cellákat és azt parancsolták, hogy mindenki menjen haza. Nagyapámék meghökkentebbek nem is lehettek volna. Dermedten álltak, fogalmuk sem volt, hogy mit kéne csinálniuk. A katonák türelmetlenül rájuk kiáltottak, mire ők elindultak. A tatám két katonatársával hasonló irányban lakott, ezért együtt indultak útnak. Mivel kifosztották őket, nem volt pénzüik vonatra. Gyalog viszont rémisztően hosszúnak ítélték az út. Élelmük nem lévén féltek elindulni, de hát nem volt mit tenni. Az elkésérítő út öt napig tartott. Eközben, ha tanyák keresztezték az útjukat, szívesen vendégül látták őket ebédre vagy éppen vacsorára, de mikor elfogyott az elemózsia, amit a gazdaasszonyok csomagoltak nekik, akkor rettenetes volt erőltetett tempóban, éhesen továbbhaladniuk.

Az ínséges utazásról többet nem tudok, mert nagyapám nem akarta a szenvedéseinek emlékét a gyermeki lelkemre helyezni. Mikor hazaért, a szülei és testvérei nagyon boldogak voltak, hogy él, ugyanakkor aggodalommal töltötte el őket, hogy milyen rossz a testi és lelki állapota. Szerencsére semmilyen maradandó sérülést nem szenvedett el és hamarosan visszanyerte régi erejét. Igazán hálás vagyok Istennek, hogy nem tartozik a háború halálos áldozatai közé.